

Tabelat e Burim-Përdorimeve 2016

Tiranë, më 29 Tetor 2019: INSTAT publikon tabelat e konsoliduara të Burim-Përdorimeve (TBP), për vitin 2016, të cilat ofrojnë një pamje të detajuar të ekonomisë. Ato janë një instrument i rëndësishëm në analizën dhe krijimin e modeleve statistikore. Këto tabela përshkruajnë; burimet dhe përdorimet e produkteve si dhe lidhjet ndërdegësore në ekonomi.

Burimet gjithsej me çmime tregu, në vitin 2016, u vlerësuan 3.257.626 milionë lekë, duke shënuar një rritje në terma nominalë prej 3,5 %, krahasuar me vitin 2015.

Prodhimi përfaqëson 73,7 % të burimeve gjithsej me çmime tregu, ku të mirat materiale zënë 49,0 % ndërsa shërbimet 51,0 %. Të mirat materiale të importuara përbëjnë 66,8 % ndërsa shërbimet 33,2 %.

Tab. 1 Tabela e Burimeve me çmime korrente për vitin 2016, në milionë lekë

Aktivite (NVE)	Bujqësia	Industria	Shërbime	Prodhimi gjithsej sipas produkteve	Importet (CIF)	MTTT*	Burimet gjithsej me çmime tregu
Produkte (NP)	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7=4+5+6
Bujqësia [1-3]	295.408			295.408	22.944	64.045	382.398
Industria [5-43]	110.136	763.134	7.306	880.576	427.685	389.129	1.697.391
Shërbimet [45-98]	1.733	57.392	1.166.374	1.225.499	224.236	- 271.899	1.177.837
Prodhimi gjithsej sipas aktiviteve	407.277	820.526	1.173.680	2.401.484	674.866	181.276	3.257.626

* Marzhet e tregtisë, transportit dhe taksat neto mbi produktet

Struktura e tabelës së përdorimeve të të mirave materiale dhe shërbimeve të disponueshme paraqitet e tillë: të mirat materiale zënë 63,8 % dhe shërbimet 36,2 %.

Tab. 2 Tabela e Përdorimeve me çmime korrente për vitin 2016, në milionë lekë

Aktivite (NVE)	Bujqësia	Industria	Shërbime	KN* sipas produkteve	KF**	Përdorimet gjithsej me çmime tregu
Produkte (NP)	1	2	3	4=1+2+3	5	6=4+5
Bujqësia [1-3]	83.991	15.961	9.178	109.130	273.268	382.398
Industria [5-43]	25.892	419.615	210.459	655.966	1.041.425	1.697.391
Shërbimet [45-98]	5.108	73.639	266.438	345.185	832.652	1.177.837
KN* sipas aktiviteve	114.991	509.215	486.075	1.110.280	2.147.345	3.257.626
Vlera e Shtuar	292.287	311.311	687.606	1.291.203		

* Konsumi ndërmjetës

** Kërkesa finale

Për publikim 29/10/2019

Tabela e Burimeve

Kjo tabelë ofron një vlerësim për burimet e të mirave materiale dhe shërbimeve të prodhuara në vend dhe atyre të importuara. Sipas rreshtave paraqiten burimet e produkteve, ndërsa sipas kolonave aktivitetet ekonomike që i prodhojnë këto produkte. Klasifikimi i çdo njësie ekonomike bazohet në produktin që zë pjesën më të madhe të prodhimit të saj.

Komponentët e tabelës së burimeve për vitin 2016, krahasuar me vitin 2015, shfaqen si më poshtë:

- Prodhimi vendas, i cili përbën peshën kryesore të tabelës së burimeve u rrit me 2,9 %;
- Importet e të mirave materiale dhe shërbimeve u rritën me 5,7 %;
- Taksat neto mbi produktet u rritën me 3,8 %.

Tab. 3 Tabela e Burimeve me çmime bazë dhe transformimi me çmime tregu, në milionë lekë

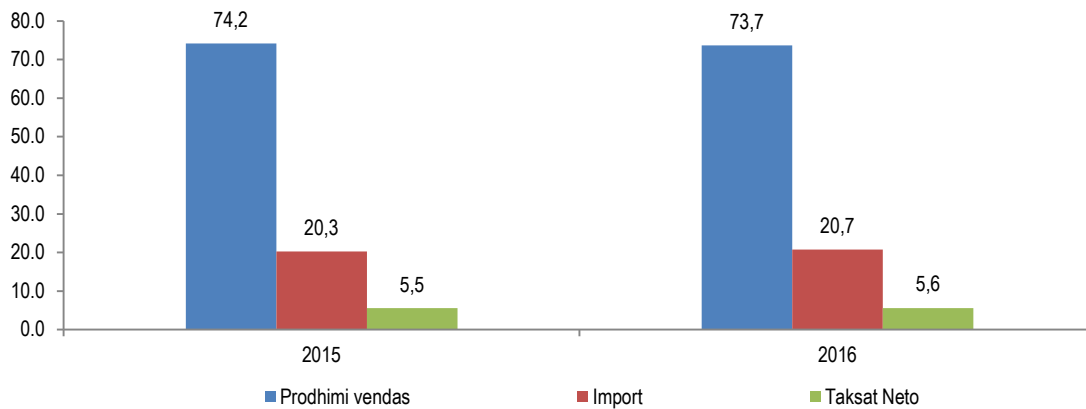
Aktivite (NVE) *	A	B-E	F	G-I	J	K	L	M-N	O-Q	R-U	Prodhimi sipas produkteve	Importet (CIF)	MTTT**	Burimet gjithsej
Produkte (NP) *	Prodhimi sipas aktiviteteve (NVE), me çmime bazë										P7			
A	295.408										295.408	22.944	64.045	382.398
B-E	110.136	379.709	54.134	88	468				193	12	544.739	427.400	385.325	1.357.463
F		5.738	323.553	1.254	923		20	4.315		33	335.837	286	3.805	339.928
G-I	248	13.506	16.741	405.090	721		362	3.199	273	3.620	443.759	122.357	- 283.225	282.892
J		50	174	57	120.401			1.057	58	462	122.258	25.092	4.170	151.519
K				885		59.232					60.117	7.190	130	67.436
L		445	12.195	1.472	131		100.570	1.840			116.653		79	116.732
M-N	1.485	7.536	6.351	676	721		83	160.472	1.568	100	178.993	24.153	1.899	205.044
O-Q		43	109	65				7	220.489	8.119	228.832	15.559	84	244.474
R-U		229	14	140	446			198	119	73.741	74.887	29.887	4.966	109.740
Prodhimi sipas aktiviteteve	407.277	407.256	413.270	409.727	123.811	59.232	101.035	171.089	222.700	86.087	2.401.484	674.866	181.276	3.257.626

* Grupimi i aktiviteteve dhe produkteve bazuar në Nomenklaturën e Veprimtarive Ekonomike (NVE Rev.2) dhe Nomenklaturën e Produkteve (NP 2008)

** Marzhet e tregtisë, transportit dhe taksat neto mbi produktet

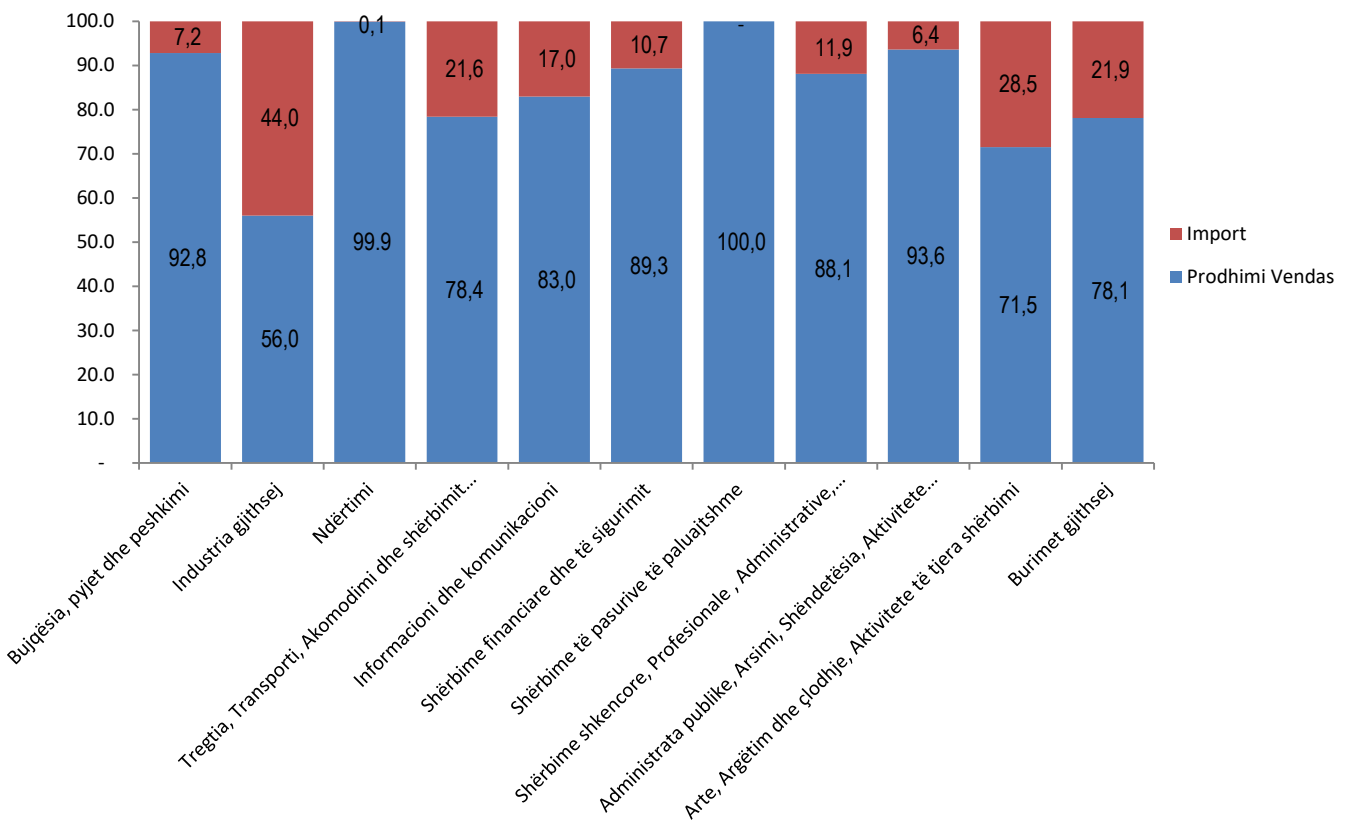
Në vitin 2016, *prodhimi* përfaqëson 73,7 % të burimeve gjithsej në territorin e vendit me çmimet e tregu. *Importet* përbëjnë 20,7 %, ndërsa *taksat neto mbi produktet* (taksa minus subvencionet mbi produktet) përbëjnë 5,6 % të burimeve gjithsej.

Fig. 1 Struktura e Burimeve, në %

Përsa i përket strukturës së tabelës së burimeve sipas origjinës (Fig.2), *prodhimi vendas* zë 78,1 % të burimeve gjithsej, ndërsa *importet* zënë 21,9 %. Depërtimi më i madh i të mirave materiale dhe shërbimeve të importuara vërehet tek produktet *Industriale* me 44,0 %.

Fig. 2 Struktura e Burimeve sipas origjinës së produkteve, në %

Në vitin 2016, peshën më të madhe në strukturën e prodhimit me çmime bazë e zënë produktet e *Industrisë* me 22,7 %, pasuar nga *Tregtia, transporti, akomodimi e shërbimi ushqimor*, me 18,5 % dhe *Ndërtimi* me 14,0 %.

Në strukturën e produkteve të importuara, peshën më të madhe e zënë produktet e *Industrisë* me 63,3 %, ndjekur nga *Tregtia, transporti, akomodimi e shërbimi ushqimor* me 18,1 %.

Tab. 4 Struktura e Burimeve sipas origjinës së produkteve

Produktet (NP)		Prodhimi		Importe	
		mln	%	mln	%
A	Bujqësia, pyjet dhe peshkimi [1-3]	295.408	12,3	22.944	3,4
B-E	Industria gjithsej [5-39]	544.739	22,7	427.400	63,3
F	Ndërtimi [41-43]	335.837	14,0	286	0,0
G-I	Tregtia, Transporti, Akomodimi dhe shërbimit ushqimor [45-56]	443.759	18,5	122.357	18,1
J	Informacioni dhe komunikacioni [58-63]	122.258	5,1	25.092	3,7
K	Shërbime financiare dhe të sigurimit [64-66]	60.117	2,5	7.190	1,1
L	Shërbime të pasurive të paluajtshme [68]	116.653	4,9	-	-
M-N	Shërbime shkencore, Profesionale, Administrative, Mbështetëse [69-82]	178.993	7,4	24.153	3,6
O-Q	Administrata publike, Arsimi, Shëndetësia, Aktivitete të punës sociale [84-88]	228.832	9,5	15.559	2,3
R-U	Arte, Argëtim dhe çlodhje, Aktivitete të tjera shërbimi [90-98]	74.887	3,1	29.887	4,4
Burimet gjithsej me çmime bazë		2.401.484	100,0	674.866	100,0

Tabela e Përdorimeve

Në tabelën e përdorimeve paraqiten drejtimit kryesore të përdorimit të burimeve në ekonominë e vendit. Ato paraqiten në formën e përdorimit si; *Konsum Ndërmjetës, Konsum Final i Familjeve, Konsum Final i Administratës Publike, Formimi Bruto i Kapitalit dhe Eksporte*. Kjo tabelë paraqet në kolona strukturën e inpueteve për çdo degë të aktivitetit ekonomik dhe në rreshta përdorimin e të mirave materiale dhe shërbimeve të disponueshme.

Komponentët e tabelës së Përdorimeve për vitin 2016, krahasuar me vitin 2015 shfaqen si më poshtë:

- Konsumi final, i cili përbën peshën kryesore të shpenzimeve në ekonomi u rrit me 3,1 %;
- Konsum Ndërmjetës u rrit me 3,3 %;
- Komponenti i Formimit bruto të kapitalit fiks u ul me 0,4 %;
- Eksportet e të mirave materiale dhe shërbimeve u rritën me 9,1 %.

Tab. 5 Tabela e Përdorimeve me çmime tregu, në milionë lekë

Aktivite (NVE)	A	B-E	F	G-I	J	K	L	M-N	O-Q	R-U	KN* sipas produkteve	SHKF** P3_S13-14	FBKF*** P51-52	Eksporti (FOB) P6	Përdorime me çmime tregu
Produkte (NP)	Konsumi ndërmjetës i industrive (NVE)														
A	83.991	13.944	2.017	7.986	42	5	99	474	357	215	109.130	254.718	5.511	13.039	382.398
B-E	25.542	183.360	189.427	78.895	31.926	2.084	1.571	32.453	33.292	10.460	589.011	542.177	94.374	131.901	1.357.463
F	350	3.828	43.000	3.965	1.955	2	6.057	2.932	4.309	558	66.955	3.936	268.077	960	339.928
G-I	2.704	7.025	5.037	26.640	4.220	1.045	152	12.576	8.053	6.165	73.617	79.919	-	129.356	282.892
J	8	2.165	1.323	3.643	25.018	4.554	383	6.618	6.096	7.389	57.198	50.884	905	42.533	151.519
K	362	7.867	4.977	13.533	1.057	3.895	6.100	1.276	2.025	4.451	45.543	15.351	-	6.542	67.436
L	235	2.829	2.440	5.242	1.940	2.543	135	8.159	774	1.949	26.246	90.486	-	-	116.732
M-N	1.798	5.737	33.745	34.472	12.041	8.859	697	20.280	1.936	11.143	130.708	13.638	73	60.626	205.044
O-Q	-	118	204	278	151	427	2	719	1.861	4.185	7.945	219.483	-	17.046	244.474
R-U	0	162	11	634	124	42	1	4	2.420	528	3.927	81.122	-	24.691	109.740
KN sipas aktiviteteve	114.991	227.035	282.181	175.289	78.475	23.456	15.196	85.491	61.124	47.043	1.110.280	1.351.712	368.940	426.693	3.257.626
Vlera e Shtuar	292.287	180.221	131.089	234.438	45.336	35.776	85.838	85.598	161.576	39.044	1.291.203				

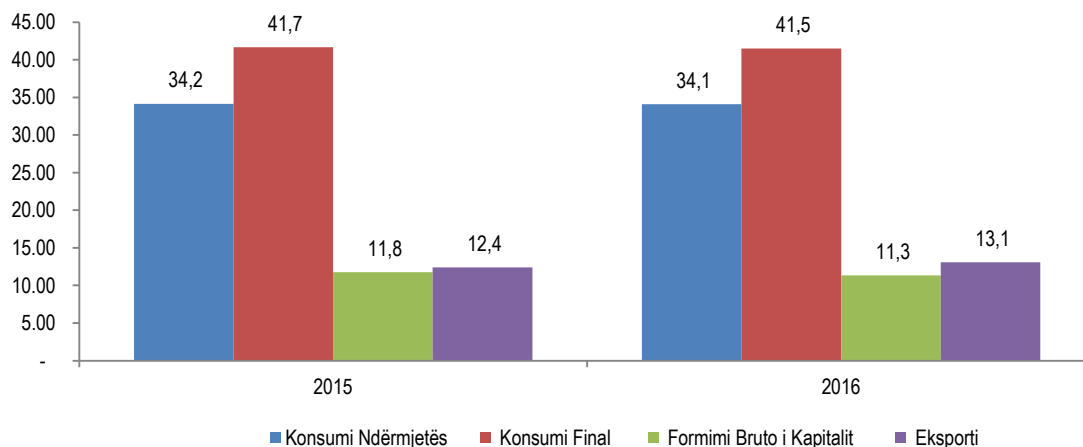
* Konsumi ndërmjetës

**Konsumi Final i Familjeve dhe Administratës Publike

*** Formimi Bruto i Kapitalit Fiks dhe Ndryshimi i Gjendjeve

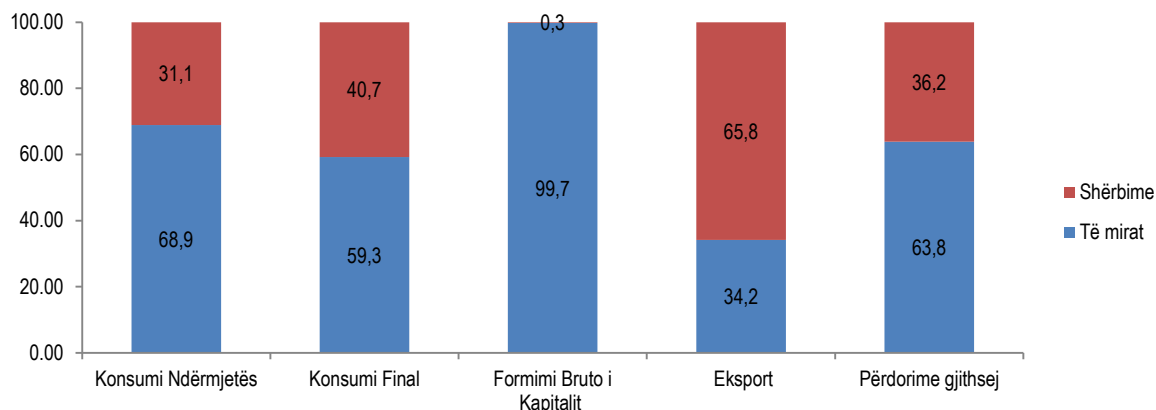
Gjatë vitit 2016, struktura e tabelës së përdorimit të të mirave materiale dhe shërbimeve të disponueshme nga përdoruesit brenda dhe jashtë territorit të vendit (Fig.3), paraqitet e tillë: 34,1 % është përdorur për konsum ndërmjetës në proceset e prodhimit, 41,5 % është përdorur për konsum final nga familjet dhe administrata publike, 11,3 % është përdorur për formim bruto të kapitalit dhe 13,1 % është eksportuar.

Fig. 3 Struktura e Tabelës së Përdorimeve, në %

Në tabelën e përdorimeve (Fig.4), të mirat materiale përfaqësojnë 63,8 % të përdorimeve gjithsej, ndërsa shërbimet 36,2 %. Përdorimi i të mirave materiale zë peshën kryesore në *formimin bruto të kapitalit* me 99,7 % dhe në *konsumin ndërmjetës* me 68,9 %.

Fig. 4 Struktura e Përdorimeve sipas komponentëve, në %

Në vitin 2016, peshën më të madhe në strukturën e përdorimeve të brendshme me çmime tregu (ku përfshihet konsumi ndërmjetës, konsum final i familjeve dhe administratës publike, formim bruto të kapitalit fiks dhe ndryshim gjendje), e zënë produktet e *Industriës* me 37,0 %, pasuar nga *Ndërtimi* me 15,8 % dhe *Bujqësia, pyjet dhe peshkimi* me 15,1 %.

Në strukturën e produkteve të eksportuara, peshën më të madhe e zënë produktet e *Industriës* me 30,9 %, ndjekur nga *Tregtia, transporti, akomodimi e shërbimi ushqimor* me 30,3 %.

Tab.6 Struktura e Përdorimeve sipas destinacionit

Produktet (NP)		Përdorim i brendshëm		Eksport	
		mln	%	mln	%
A	Bujqësia, pyjet dhe peshkimi [1-3]	260.229	15,1	13.039	3,1
B-E	Industria gjithsej [5-39]	636.551	37,0	131.901	30,9
F	Ndërtimi [41-43]	272.013	15,8	960	0,2
G-I	Tregtia, Transporti, Akomodimi dhe shërbimit ushqimor [45-56]	79.919	4,6	129.356	30,3
J	Informacioni dhe komunikacioni [58-63]	51.789	3,1	42.533	10,0
K	Shërbime financiare dhe të sigurimit [64-66]	15.351	0,9	6.542	1,5
L	Shërbime të pasurive të paluajtshme [68]	90.486	5,3		
M-N	Shërbime shkencore, Profesionale, Administrative, Mbështetëse [69-82]	13.710	0,8	60.626	14,2
O-Q	Administrata publike, Arsimi, Shëndetësia, Aktivitete të punës sociale [84-89]	219.483	12,8	17.046	4,0
R-U	Arte, Argëtim dhe çlodhje, Aktivitete të tjera shërbimi [90-98]	81.122	4,7	24.691	5,8
Totali i përdorimeve me çmime tregu		1.720.652	100,0	426.693	100,0

Metodologjia

Metodologji dhe klasifikime

Llogaritjet e TBP-ve mbështeten metodologjikisht në konceptet bazë të Sistemit Evropian të Llogarive (ESA 2010) dhe të Sistemit të Llogarive Kombëtare (SNA 2008) të Organizatës së Kombeve të Bashkuara (OKB). Ndërtimi i TBP-ve kërkon një numër i madh të dhënash në një nivel shumë të detajuar. Për më tepër lidhur me metodologjinë e përpilimit të TBP, referojuni adresës së mëposhtme:

<http://www.instat.gov.al/al/publications/librat/2015/tabela-e-burim-p%C3%ABrdorimeve,-2009-2011.aspx>

http://www.instat.gov.al/media/333404/part_d-sut_compilation_albania.pdf

Klasifikimet e përdorura në Llogaritë Kombëtare janë: - Nomenklatura e veprimtarive ekonomike (NVE Rev,2), - Nomenklatura e produkteve (NP 2008); - Klasifikimi i konsumit individual sipas përdorimit (COICOP); - Klasifikimi i shpenzimeve të qeverisë sipas funksionit (COFOG),

Burimet e të dhënave

Për vlerësimet e TBP-ve përdoret informacioni i siguruar nga burime të ndryshme statistikore dhe administrative. Të dhënat e përdorura mund të jenë prodhim statistikor i vetë INSTAT ose i institucioneve të ndryshme kombëtare si Ministritë, Drejtoritë e Përgjithshme të Tatimeve dhe Doganave, Qendra Kombëtare e Regjistrimit, Banka e Shqipërisë, Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare, Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore etj. Duke krahasuar këto burime me njëra-tjetrën, arrihet të prodhohet një pamje e vetme e ekonomisë, e cila është gjithëpërfshirëse, koherente dhe tërësisht e integruar.

Burimet statistikore përfshijnë të dhënat e siguruar nga regjistrime dhe anketa të ndryshme mbi njësitë ekonomike ose familjet, ndër të cilat mund të përmendim: Regjistri i Ndërmarrjeve; Anketa Strukturore pranë Ndërmarrjeve; Anketa e Tregtisë me Pakicë; Anketa e Buxhetit të Familjeve; Anketa të Statistikave të Çmimeve, Statistika të bujqësisë dhe mjedisit, etj.

Burimet administrative përfshijnë të dhëna administrative të mbledhura nga institucione të tjera për qëllime të ndryshme, ndër të cilat mund të përmendim: Pasqyrat financiare vjetore; Tatimi mbi vlerën e shtuar (TVSH); Bilanci i Pagesave; Statistika fiskale të administratës publike; Statistika të tregtisë së jashtme; Libri i shitjeve dhe i blerjeve etj.

Procesi i Balancimit

Procesi i balancimit është një proces shumë i rëndësishëm në tabelat e burim – përdorimeve. Pasi është bërë një përpunim i detajuar për secilin komponent duhet që gjithë burimet e një vendi të shkojnë si përdorime nga ana

tjetër. Në shumicën e rasteve, kjo mund të mos arrihet që në hapin e parë të përdorimit të informacionit, për këtë arsye analiza zhvillohet mbi çdo produkt në këtë sistem.

Përpara se të shikohet mospërputhja në nivel produkti, analizohet mospërputhja statistikore që ekziston ndërmjet metodave të ndryshme të vlerësimit të PBB-së. Në sistemin e tabelave të burim-përdorimeve kjo mospërputhje statistikore eliminohet, si rrjedhim kërkohet që të arrihet ky balancim makroekonomik.

Në rastet kur diferenca ndërmjet burimeve dhe përdorimeve është më e vogël se 5 %, përdoret një balancim automatik i mbështetur mbi shpërndarjen në formë raporti të diferencës ekzistuese. Kur kjo diferencë është ndërmjet 5% dhe 10%, mund të mbështetemi mbi një analizë dhe balancim manual të diferencave. Në rastet kur kjo diferencë është më e madhe se 10 %, atëherë jemi në një situatë, e cila kërkon trajtim në burimin bazë të informacionit. Në këto raste mund të jetë e nevojshme që komponentë të ndryshëm të burimeve apo përdorimeve të kërkojnë një rivlerësim, i cili do të sillte një cikël rrethor të vlerësimeve. Ky cikël do të vazhdojë derisa të gjitha diferencat të jenë brenda intervaleve të pranueshme duke na mundësuar një konsistencë të plotë të vlerësimeve të PBB-së me metoda të ndryshme.

Përkufizime

Tabelat e Burimeve dhe Përdorimeve me çmime korrente: Sistemi i TBP-ve me çmime korrente në Shqipëri është i ndërtuar në një nivel prej 88 produktesh dhe 88 aktiviteteve që korrespondojnë me NVE rev, 2 dy shifrore. Analizat janë zhvilluar në nivel produkti sipas klasifikimit NP 2008 2, 4 dhe 6 shifrore, duke mundësuar në këtë mënyrë një pamje të qartë të qarkullimit të produktit në ekonomi, Për ndërtimin e TBP-ve në Shqipëri janë kryer një sërë analizash dhe studimesh për të mundësuar një përdorim sa më eficient të burimeve administrative dhe statistikore. Fokus i veçantë i është vënë kryesisht nivelit të detajimit të të dhënave për të kaluar në një detajim sa më të madh të mundshëm.

Prodhimi: Aktivitetet i ushtruar nën kontrollin dhe përgjegjësinë e një njësie institucionale që kombinon burimet në fuqi punëtore, kapital dhe produkte të shërbimeve për të prodhuar produkte ose kryer shërbime. Proceset e pastra natyrore pa ndërhyrjen ose kontrollin e njeriut nuk bëjnë pjesë në prodhim.

Konsumi ndërmjetës: Vlera e produkteve ose shërbimeve të transformuara ose plotësisht të konsumuara gjatë procesit të prodhimit. Përdorimi i aktiveve fikse të vëna në punë nuk merret parasysh; ai evidentohet në konsumin e kapitalit fiks.

Taksat mbi produktet dhe importin: Taksat mbi produkte janë taksat e pagueshme për njësi të disa mallrave dhe shërbimeve si Taksa mbi Vlerën e Shtuar (TVSH), akciza, taksa doganore mbi importet.

Subvencione në produkte: Subvencionet në produkte janë pagesat e pakthyeshme që njësitë e administratës publike bëjnë tek ndërmarrjet si një shumë e caktuar parash për njësi të një malli ose shërbimi. Subvencionet në importe konsistojnë në subvencionimin e mallrave ose shërbimeve që bëhen të pagueshme kur malli kapërcen kufirin e territorit ekonomik ose kur shërbimet i janë kaluar njësiteve institucionale rezidente.

Konsumi Final: Konsumi Final është një nga komponentët kryesorë të PBB. Ky konsiston në mallrat dhe shërbimet e përdorura nga familjet individuale ose komunitetet dhe llogaritet si shumë e konsumit final të familjeve, konsumit final të administratës publike dhe konsumit final të Institucioneve Jo Fitimprurëse që i Shërbejnë Familjeve (IJFSHs),

Konsumi final i familjeve: Llogarit të gjitha mallrat dhe shërbimet që përdoren direkt për të plotësuar kërkesat individuale të familjeve rezidente.

Konsumi final i administratës publike dhe Institucioneve jo fitim prurëse: Përmban vlerën e shërbimeve jotregtare të kryera nga administrata publike dhe nga institucionet jofitimprurëse në përfitim të komuniteteve ose grupe familjesh. Kjo llogaritet si diferencë midis prodhimit të administratës publike dhe IJFSHs dhe vlerës së prodhimit tregtar.

Eksporti neto: Eksporti neto llogaritet si diferencë midis eksportit të mallrave dhe shërbimeve (fob) dhe importit të mallrave dhe shërbimeve (fob).

Importi i të mirave materiale dhe shërbimeve konsiston në vlerën e transaksioneve në të mira materiale dhe shërbime të rezidentëve me jo-rezidentët.

Formimi Bruto i Kapitalit Fiks: Konsiston në shpenzimet e kryera për kapitale të reja ose për shpenzime të tjera specifike kryer nga prodhuesit në sende ose shërbime me qëllim që të mbajnë, rritin ose zgjerojnë kapacitetin e tyre prodhues ose që të krijojnë kushte të reja përpunimi në të ardhmen.

Ndryshimi i gjendjeve: Përcaktohet si diferencë midis gjendjeve të inventarit dhe në proces të aktiveve qarkulluese në fund dhe në fillim të vitit. Gjendjet përfshijnë: materiale të para dhe materiale të tjera; prodhime, punime shërbime në proces; produkte të gatshme e gjysmë të gatshme, mallra, kafshë, etj.

Marzhi Tregtar përcaktohet si diferencë midis çmimit aktual ose të imputuar të një produkti të blerë për rishitje, dhe çmimit që do të paguhej për zëvendësimin e produktit në momentin e shitjes.

Marzhi i Transportit përfshin koston e transportit të paguar më vete nga blerësi të përfshira në përdorimet me çmime të blerësit, por jo në prodhimin e prodhuesit me çmime bazë apo në marzhin tregtar.

Çmime bazë: Shuma që prodhuesi merr nga blerësi për njësi të produktit apo shërbimit të prodhuar, pa tatimet dhe subvencionet mbi produktin, Çmimi bazë përjashton shpenzimet e transportit të fatuara më vete.

Çmimet e tregut: janë çmimet pasi shtohen taksat mbi produktet minus subvencionet mbi produktet.

Çmime korrente: Çmimet e periudhës referuese, Ato përfaqësojnë çmimin e paguar për të mirat materiale dhe shërbimet në kohën e prodhimit ose të konsumit.